

פרוטרקורל מס' 193
מישיבת ועדת הכספים
שנערכה ביום א', כ"ב בטבת, תשל"ה
(5.1.75) שעה 10.00

ב כ ח ר

חברי הועדה:

היו"ר י. קרגמן
ע. אמוראי
ש. ארליך
י. בדר
צ. גרשוני
י. גולן
ע. פינרמן
ג. פת
ח. קורפו

מוזמנים:

י. סלמן - מנהל החברות הממשלתיות
א. ידין - משנה ליועץ המשפטי לממשלה
א. קסוטו - יועץ משפטי, משרד האוצר
מר בעז - מטעם משרד האוצר
ת. הקר - " " "
מ. וינטר - " " "
מר דרורי -
א. פרוקצ'יה - עוזר בכיר ליועץ המשפטי לממשלה
מר פרי
מר שינגל - מטעם מקורות

יועץ כלכלי לוועדה:

א. פלוג

מזכיר הועדה:

י. קירשנר

רשמה:

מ. טרלו

סדר היום:

1. צו לעידוד החסכון (פטור מס הכנסה), חשל"ה 1974
(אסימיה של חברה להשקעות של בנק דיסקונט)
2. תקציבים מיוחדים לשנת הכספים 1974
3. חוק החברות הממשלתיות, תשל"ג - 1973

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. קרגמן:

חוק עידוד החסכון - לאיגרות חוב של חברה להשקעות של בנק דיסקונט

ה ו ח ל ט

לאשר הנפקת איגרות חוב בשווי של 25 מיליון ל"י.

תקציבים מיוחדים לשנת הכספים 1984 (ורד)

אנחנו נדרוש מהמשלה שתתבע את חלקה מן
ההסתדרות.

היו"ר י. קרגמן:

הסוכנות שילמה 1,6 מיליון דולר. חברת

העובדים לא שילמה והיא חייבת לשלם.

הסוכנות שילמה את חלקה אבל לא את הריבית,
היא חייבת לשלם גם את הריבית. צריך לדרוש

ח. קורפן:

מחברת העובדים לשלם את חלקה. יהיו בנקים שמוכנים לתת לחברת
העובדים 2 מיליון דולר.

חלק מהחוב שולם ונשארו 50 מיליון ל"י
וזה עלה ל-67.9 ל"י בגלל שער החליפין

מר בועז:

החדש והפרשי הריבית. הריבית היתה 1,2 מיליון ל"י לפי התחזית
של שנת 1974, עכשיו זה עלה.

מה נעשה כדי לגבות את כיסוי ההפסד לפחות
באופן חלקי, מאנשים שאשמים אישית לדבר.

י. בדר:

אפשר לערוך את רשימת האחראים. נגרם נזק

בגלל הזנחה. מה עושה מקורות בענין זה? אני בטוח שלא נקבל כיסוי
מלא של ההפסד, אבל קיימת איזו אחריות אישית.

מה החשבון הכולל והסופי של הפסדי ורד?

היתה הצעה לסדר היום בענין זה בכנסת והענין

הועבר לוועדה. צריך לדון בזה.

היה דיון והוגשו המלצות.

ח. קורפן:

יש מכתב של משרד האוצר, זכרון דברים. אני
מבקש בטרם נמשיך לדון בזה שנוכל לקרוא את

י. בדר:

הכל.

העובדה שהסכום גדל היא תוצאה מזה שועדת
הכספים היתה מנועה מלדון, כי היתה הצעה

ע. אמוראי:

במליאה והחליטו על דיון. בגלל זה גדל הסכום והאחריות היא על זה
שעיכב את זה.

מר בעז: הושמטה שורה, צריך היה להיות: האוצר המציא את המסמך שלו ב-6.9, 4 ימים לאחר הדיון בוועדת הכספים, וועדת הכספים קיבלה שורה של החלטות. היא ביקשה פרטים ממשרד החקלאות, משרד המשפטים ומשרד האוצר. מהאוצר ביקשה פרטים נוספים על השתלשלות ההפסדים של ורד עם הסמוכין לכך בהחלטות ועדת השרים לענייני כלכלה.

צ. גרשוני: עלינו לאשר את הסכום הזה בוועדת הכספים. זה לא קשור לכך שיש המלצות שגם אני מצטרף אליהן. צריך לגמור את העניין, הריבית גדלה.

אני מצטרף לדעת היו"ר שצריך לפנות לחברת העובדים ולתבוע שהיא תשלם את חלקה, אם כי צריך לשמוע הבהרה שלהם. אני מבקש הסבר על הלוואה למקורות. מקורות יכולה לשלם הפסדים של ורד? מי ישלם את זה? מה הם העסקים של מקורות? היא מקבלת מים ומשלמת וזה עולה לה, והיא מקבלת כסף בעד מים. איך חברות כאלה יכולות להקים חברות בת ולנהל עסקים? אם קורה משהו צרכן המים ישלם את ההפסדים?

אם היא צריכה לעשות הפסדים היא צריכה לעשות זאת על המים בלבד. היא לא יכולה לנהל עסקים.

אני לא יודע אם יש חשבון סופי. אני חושב שצריך להגיש לנו חשבון מה קורה עם ורד, היו צריכים לגבות חובות. אני רוצה לדעת אם גבו חובות אלו.

ח. קובפון: אני מציע שהממשלה תישא בהפסד של 30% של החוב ו-30% של הריבית על כל החוב עקב היותה המחזיקה היחידה בחברת הגג. 40% הלוואה למקורות תינתן ל"י חברת העובדים, הסוכנות והממשלה. את יתרת הריבית ישלמו שלושת המרכיבים המחזיקים 70% מהמניות של מקורות: הממשלה, חברת העובדים והסוכנות היהודית.

מר שינטל: יש לנו תחזית כספית ליום 31.12.74, אקרא את הסעיפים העיקריים.

לורד נותרו התחייבויות כספיות בסכום של 12,9 מיליון דולר. כנגד ההתחייבויות האלה יש לה רכוש: שטרות של מזמיני עבודות בסכום של 2,1 מיליון דולר; שטרות של סולל בונה, הנושים מעיסקת מכירת ורד לסולל בונה - 2,2 מיליון דולר. יתרת תביעות נטו ממזמיני עבודות בסכום של 3,1 מיליון דולר ו-90 אלף דולר בקופה או בכנקים. בסך הכל 7,7 מיליון דולר. ההפרש הוא 3,3 מיליון דולר. ורד קיבלה מענקים ממקורות, הממשלה והסוכנות על חשבון קרן בסכום של 6,9 מיליון דולר. אם נוסיף לגרעון הזה את הון המניות של השותפים, חברת הגג ומקורות, אנחנו מגיעים לגרעון של 12,990 מיליון דולר, זה לא כולל ריבית. אותו סכום שהוכא בנובמבר 1972. דובר אז על 12,8. לא ידוע לי על הלוואה שהממשלה מחקה למקורות.

הנושא השלישי, הסדר בעלי המניות, שהממשלה החליטה עליו אחרי בדיקת העניין.

עקרונית השליטה מחולקת ל-1/3, 1/3, 1/3 כהעדר הסכמה של בעלי המניות לשלם כל נטל שמוטל על מקורות, מוטל יותר על הממשלה מאשר על האחרים.

ע. פינרמן:
האם יכולים ב"כ מקורות לומר לנו היום מהו הסיכום הסופי של הפסקי ורד. האם בהפסדים של ורד נכללו או לא נכללו הפסדים של חברות שעבדו קבלני משנה אצל ורד? עד כמה שזכור לי, היו כמה חברות כאלה.

מה המצב היום בחברת בינוי ופיתוח של מקורות? יש פרסומים בעתונים על הפסדים פבוהים ביותר. אני רוצה לשמוע על זה.

אינני רואה טעם להשהות מעבר לתקופה שהשינוי, את אישור תשלום ההפסדים. ההפסדים היו ובינתיים היה פיתוח והגידול העיקרי הוא תוצאה מהפיתוח, ואין טעם למשוך את הענין. צריך לאשר את זה ולשלם.

הייתי רוצה שבדיון שיתקיים עם מקורות, בינוי ופינוי יוכנס לזה. אני רוצה לדעת על יכולתה של מקורות לכסות הפסדים ע"י תשלום הלואות. מה שאמר גרשוני הוא נכון. אני בטוח שאין יכולת למקורות לכסות הפסדים. אני בטוח שנעמוד בתקופה הקרובה בשאלה מה לעשות עם ההלואות האלה. אני מציע לדון על זה בדיון עם מקורות.

מר בועז:
מאיפה מקורות תחזיר את הנטל? לא היתה כוונה להטיל את זה על תקציב הספקת המים של מקורות. למקורות יש פעילות עסקית. יש לה מגיות בכל מני חברות.

מר שינטל:
ההפסד של ורד - 12,990 מיליון דולר, לו היתה ורד מפרסמת מאזן ב- 31.12.74. השאלה אם זה סופי או לא. אני אומר שזה לא סופי כי יש תביעות על 3 מיליון דולר שאותן צריך לממש.

במאזן נובמבר 1972 הובאו בחשבון 7,5 מיליון דולר. לאחר מכן עודכן הסכום מתוספת של 300 אלף דולר הפרשי שער. הגענו לסכום של 7,8 מיליון דולר, הערכה של תכבולים מתביעות נקבע עד 31.12.74 סכום של 4,668 מיליון דולר. יש הסכם על עוד 1,1 מיליון דולר. התחייבות לשלם נקבעה 4,66 מיליון, התחייבות של 1,1 מיליון, זה בסך הכל 5,7 מיליון דולר. נשאר כ-2 מיליון דולר שהחשבון העיקרי מהסכום מתייחס לאוגנדה שבה אי אפשר לטפל.

י. גולן:
אם נכסה את זה לא יהיו הפסדים נוספים?

מר שינטל:
3,1 מיליון דולר על תביעות נשאר לגבות. על השאר יש שטרות.

קבלני משנה שמועסקים ישירות בחברה השאלה שלך התייחסה לחברות בנות של ורד שפעלו בארצות מסוימות.

י. בדר:
מה משלמים הגורמים המקומיים?

מר שינטל:
בהפסד הזה נכללים כל ההפסדים של ורד בגין הפסדים של חברות בנות.

ע. אמוראי:
האם יש חברות אחרות ישראליות שגם כן יש להן הפסדים בגין עבודתן אצל ורד?

היו"ר י. קרגמן: יש הצעה שהממשלה תדרוש 1,3 מיליון דולר מחברת העובדים. חה"כ קורפו ביקש שגם הריבית ישלמו השותפים, אני מסכים לדעתו.

אני מציע לאשר את זה ולדרוש מהממשלה שתתבע את חלקה מהשותפים. אני מציע לא להשהות את האישור כי הסכום רק יגדל.

ח. קורפו: הצעתי מתייחסת גם להלוואה. הממשלה נותנת הלוואה והדיון הוא בסכום כולו. אני מציע שהממשלה תשא בנוק של הקרן והריבית בשעור של 53% וביתר ישאו שני השותפים לחברה - חברת העובדים והסוכנות היהודית.

צ. גרשוני: אני מסכים להצעות היו"ר. אני מרוצה מהתשובה שקיבלנו מהאוצר, שההלוואה לא תחול על הצרכנים אלא על כל מני דברים אחרים, אני מבקש שיביאו לפנינו את יתר הדברים של מקורות.

היו"ר י. קרגמן: שר החקלאות יבוא לוועדה ויסביר את הכל.

ש. ארליך: אני תומך בהצעת חה"כ קורפו. אני מציע לא לפשר בצוע תשלומים אלא לאחר המשפט של מנהל מקורות.

ה צ ב ע ה

- 4 - בעד הצעת חה"כ ארליך
 - 5 - נגדה
- ההצעה לא נתקבלה.

י. בדר: מציע לגבות חלק אפשרי של ההפסדים מן האחראים האשמים.

ה צ ב ע ה

- 4 - בעד הצעת חה"כ בדר
 - 5 - נגדה
- ההצעה לא נתקבלה.

בעד הצעת חה"כ קורפו שהממשלה תישא בהוצאות הקרן והריבית בשעור של 53% וביתר ישאו חברת העובדים והסוכנות היהודית.

- 4 - נגדה
- 5 - בעד

ההצעה לא נתקבלה.

בעד הצעת היו"ר לתבוע מהממשלה לגבות מחברת העובדים את המגיע ממנה - 1,3 מיליון דולר, ולדרוש מהסוכנות וחברת העובדים את חלקם בריבית שנצטברה נגדה

- 5 - בעד
- מיעוט - נגדה

הצעת היו"ר נתקבלה.

ח. קורפו:
אני מציע לממשלה לפרק את כל החברות שבהן שותפות הסוכנות היהודית וחברת העובדים אם הן שותפות רק להכנסות.

אני מבקש לפני הדיון על בינוי ופיתוח שיוגש לנו חומר.

היו"ר י. קרגמן:
מבקש להעלות שאלה בענין הקיזוזים של ההפסדים.

ה ו ח ל ש

לאשר את התקציב המיוחד כמבוקש.
הועדה תפנה לממשלה בדרישה כי תתבע את חלקה מחברת העובדים וכן השתתפות בריבית של הסוכנות היהודית וחברת העובדים.

חוק החברות הממשלתיות, תשל"ג - 1973

סעיף 63

ס"ק (4)

ח. קורפו:
פסקה (4) משחררת את השר מהאחריות. ברגע שזה מוטל על הרשות, השר מתחמק מאחריות מן הנעשה בחברה.

היו"ר י. קרגמן:
תסכים לנוסח: תשפל בכצוע המלצות...

י. בדר:
אני לא מציע לכתוב דבר על מבקר המדינה בחוק זה.

היו"ר י. קרגמן:
המבקר הוציא דו"ח וצריך לבצע את זה. צריך לראות מי יבצע את זה.

י. בדר:
הכתובת היא: המפקח הכללי של האוצר.

היו"ר י. קרגמן:
יש רשות והיא צריכה לדאוג שהמלצות תבוצענה.

ח. קורפו:
ראיתי המלצות שלנו לגבי בנק ישראל, וביניהם יש המלצה להוועץ בממשלה במדיניות השכר. הנושא של שכר מופיע כפונקציה של הרשות שתעקוב אחרי מדיניות השכר. אם אנחנו עקביים אנחנו צריכים לתקן את הדבר.

ש. ארליך:
אני מציע להנהיג סמכות ערעור על החלטת השר.

ח. קורפן:
בפיסקה (3) נדמה לי שדין הדירקטוריון יחול על העיסקה של החברה אלא אם כן הכוונה היא לאותן החברות שהממשלה קובעת. זה נראה לי מנוגד לסעיף (א).

י. סלמן:
להערת חה"כ בדר - אין כוונה להחיל על דו"ח מבקר המדינה לפני שהוא מפרסם את הדו"ח. שר האוצר מעיר את הערותיו, הכוונה היא שהמבקר מכין את הדו"ח מפרסם אותו ויש יישום מסקנות מבקר המדינה. הנוהל הוא: המבקר שולח לשר האוצר לפני שהוא מפרסם את הדו"ח ומפרסמים במקביל את דו"ח המבקר ואת הערות שר האוצר. כאן אין כוונה להחיל את ההסדר שקיים לגבי משרדי הממשלה אלא המבקר לפי המתכונת שקיימת היום, יפרסם ויהיה מעקב לבצוע המסקנות וההמלצות שלו.

כפעם שעברה התגבשה הצעה בזו הלשון:
תיעץ ותסייע לחברות הממשלתיות בניהול עסקיהן בנושאים שונים שהרשות תראה שיש מקום לספל בהם.

אם החליטו להקים חברה ממשלתית, היועץ המשפטי של החברה לקח על עצמו את הרישום של החברה ולקוח שכר טרחה לפי תעריף של לשכת עורכי-הדין. הרשות תעסוק בצד הטכני.

היו"ר י. קרגמן:
בסעיף (5) צריך לדבר על מדיניות השכר שהוחלט עליה ע"י הממשלה.

ח. קורפן:
איפה כתוב שהממשלה צריכה לקבוע את זה?

היו"ר י. קרגמן:
נמסרה הודעה של שר האוצר...

י. סלמן:
מפנה לסעיף 35(א)(4).

צ. גרשוני:
מציע תוספת לסעיף (4): ותדווח מדי שנה אל שר האוצר ולמבקר המדינה על הבצוע. המבקר לא יכול כל שנה לבדוק כל חברה, ונוצר מצב שמבצעים או לא מבצעים את המלצותיו. צריך להיות מעקב.

י. סלמן:
יש סעיף שאנחנו חושבים שמן הראוי להוסיף.

בסעיף 6 כתוב רק לגבי הקמת הכוונה שלנו שבאותה מידה שעולה איזה שהוא נושא לדיון בוועדת השרים לענייני כלכלה, שנוגע לחברה ממשלתית, צריכה להיות חוות דעת הרשות לגבי אותו נושא.

ש. ארליך:
בסעיפים (1) ו-(2) הצעתי למחוק את ענייני כלל החברות והצעתי להעניק למנהל הרשות זכות וטו לערעור בפני השר.

י. בדר:
יש חשיבות להצעת חה"כ ארליך.

היו"ר י. קרגמן:
מוכן להוסיף את חובת הממשלה לדון.

חה"כ בדר מציע וועדה מייעצת שהממשלה תמנה או שר האוצר ימנה, שמנהל הרשות צריך להוועץ בה, במקרים שיש למסור חוות דעת.

ח. קורפּו:
אם תפקידי המועצה הזאת הם תפקידי יעוץ,
נניח שמחר באה הצעה ממשלתית להקים חברה.
האם המועצה שלידך תהיה מודרכת מאנשים שיבחנו את הדבר הזה?

י. סלמן:
סעיף 64 מדבר על סמכויות שהמועצה רשאית
להסמיך בהם את מנהל הרשות. מדובר על
התייעצות עם המועצה. קיימות כמה תפישות לגבי רשות חברות.
אפשרות קיצונית אחת יכולה להיות שהופכים את רשות החברות
ל"הולדינג קומפני" והיא בעלת כל המניות. בתפישה כזאת צריכה
להיות מועצת מנהלים או מועצה במתכונת שמופיעה כאן. לפני שאתה
נותן לה סמכות סטטוטורית היא יכולה להתקשר התקשרויות משפטיות
למכור רכוש, לקנות רכוש, להרחיב פעילות. יש מתכונת נוספת:
כמו רשות הנמלים. הגוף סטטוטורי שפועל על בסיס של חוק ויש לו
מועצה. אבל הרשות הזאת היא גוף משפטי שרשאי להכנס להתקשרויות.
אז היתה מחשבה שלא רצו רשות סטטוטורית עם סמכויות משפטיות של
התקשרות של מכירה וקניה וכיו"ב. מאידך חשבו שהסמכויות המועצתיות
לרשות הם מרחיקות לכת ולכן מצאו את שביל הביניים ואמרו שתהיה
רשות שתהיה האינסטנציה המשפטית שתהיה אחראית על כל מה שמופיע
בהצעת החוק. לפי הערכתי, אם לא מקלים את הקונצפציה שחושבים
את הרשות לסטטוטורית כמו רשות הנמלים, או "הולדינג קומפני"
זו יחידה ממשלתית שמטפלת בתוקף הסמכויות שהחוק הזה מעניק לה, ועל
החוק ממונה שר האוצר וקיים המוסד של השר הממונה. אין מקום
למועצה, שזה גוף מסורבל. בכל חוות דעת והתייעצות יש סמכות
למועצה ולא לרשות.

ע. פיינרמן:
היום יש מנהל רשות ועובדים שכפופים לו. זה
איננו גוף בעל משקל ציבורי שיכול לפלא
תפקידים שמיעדים לרשות בכל מערכת הסעיפים של תפקידי הרשות
מסעיף 63 ואילך.
היא צריכה להיות רשות שתוסיף את שיקול דעתה
לקביעת סדרי עבודתה של הרשות ולהתייחסות לזכרים שמועברים אל הרשות.
מצד שני, סעיף 64 מנסה להסיל על מועצת
הרשות מספר תפקידים שבדרך הטבע יעכבו את הפעילות המסודרת של הרשות.
לכן יש צורך במועצה רשות, יש צורך בכך שהמועצה לא תעסוק בכל
הדברים שיופנו אליה. צריך להגדיר יותר את תחום עבודתה של מועצת
הרשות, להתוויית מדיניות, לשמירה על כצוע המדיניות. אם יש
דרג ביניים של הרשות, אני חושב שהוא צריך להיות בעל משקל ציבורי.
בכל מקום שנדרשת התייעצות עם הרשות, פירוש הדבר עם מועצת הרשות.
אני לא רואה טעם בזה. צריכה להיות מועצה לפי סעיף 54. בסעיף 64
צריך להבטיח שהמועצה לא תעסוק בכל הנושאים שמוגזרים לה בסעיף
כי אז היא תהווה גורם מעכב.

י. גולן:
נראית לי הקונצפציה של ד"ר כהר. אני
מפחד מפני ריבוי מוסדות. ישנה חברה שלה
יש מנכ"ל ויו"ר מועצת מנהלים ויש הירקטוריון. יש רשות ויו"ר
הרשות ויש ממשלה. זה לא יתפקד. קשה יהיה למצוא את האחראים.
לכן נראה לי, אם אנחנו רוצים לתמצת את העניין ולעשות אותו יותר
יעיל, נראית לי הקונצפציה של חה"כ בדר שתהיה רשות וסגן מנהל.

ש. אדלר:
אני חושב שמועצה לרשות זה רק מסרד.
יש שר אוצר, יש שר ממונה ויש רשות. אני
מבין שיכולה להיות ועדה מיעצת פנימית.

א. ידין:

יש פה שתי שאלות. אם בכלל קיימת מועצה ליד מנהל הרשות; ושאלה שניה, של חלוקת התפקידים בין שני המוסדות האלה. אני כרגע עומד על בסיס הצעת הממשלה. הועדה יכולה להגיד שהיא רוצה להוציא את המועצה. שר האוצר יכול להחליט אם לרשות הסתייגות או לא. אם תחליטו להוציא את המועצה בכך לל מהמסגרת, הייתי מציע לא להכניס שום ועדה מיעצת. כרגע שזה מופיע בחוק, צריך לתת לגוף הזה מעמד סטטוטורי. או שיש מועצה ולה מעמד סטטוטורי, או שאין מועצה ויש רק גופים מינהליים פנימיים שלא צריכים לפצוא ביטוי בחוק הזה.

היו"ר י. קרגמן:

אני בדעה שלא צריכה להיות מועצה. הרשות לא יכולה לעשות שום דבר, רק להגיש ערעור. כי האינסטנציה האחרונה איננה בידיה. היא יכולה לבדוק מאזנים. פה מדובר על פעולה יעילה ומהירה של מנהל הרשות שיבדוק מה עושים. אין צורך במועצה. זה גוף מסורבל. יש יו"ר ונבחרים מאנשי ציבור ומאנשי הממשלה, ויהיו לחצים שונים. צריך לאפשר למנהל הרשות לעשות את העבודה. הממשלה אחראית כלפי הכנסת. מוטב שהממשלה, על פי חוק, תמנה ועדה מיעצת שמנהל הרשות יתיעץ אתה בעניינים בהם הוא צריך לתת חוות דעת לממשלה.

לכן אני מסכים לקונצפציה שתהיה ועדה מיעצת. אני מציע שסעיף 65 יימחק.

אני מציע לשמוע חוות דעת שר האוצר ושר המשפטים לפני שנצביע.

אני מתנגד להצעת חה"כ ארליך שתינתן זכות וטו למנהל הרשות על החלטת מועצת המנהלים וערעור בפני השר.

צ. גרשוני:

למי הזיקה הישירה מבחינת הממשלה, לשר הממונה או לשר האוצר?

אני רוצה לדעת אם מדברים על האחריות על מי היא נופלת, אם היא חלה על כל הממשלה או על שר מסוים.

י. סלמן:

אם הולכים על בסיס פקודת החברות, השר הממונה הוא בעל המניות, הוא מחזיק במניות והוא האחראי למתן יפוי כוח לאסיפה הכללית והוא ממנה את הדירקטורים. האחריות המשפטית ככעל מניות היא על השר הממונה. החוק קובע את זה. הרשות נשארת כיחידת מטה עם סמכויות, ובמקרים מסוימים היא נותנת חוות דעת, במקרים מסוימים היא מיעצת ובמקרים מסוימים היא מסייעת, אבל אין לה אחריות לגבי מה שנעשה בחברות, כי אין לה סמכות סטטוטורית איזו שהיא להפעלת סמכות בחברה.

המועצה היא ללא סמכות זולת סמכויות של חוות דעת ויעוץ או סיוע, זה ניתן למועצה ולמנהל הרשות הפועל מטעמה.

אם יש חילוקי דעות בין השר הממונה ושר האוצר, העניין צריך לבוא לוועדת השרים לענייני כלכלה.

לפי דעתי, אם מבטלים את מוסד המועצה, צריך לקבוע למי כפופה רשות החברות, לשר האוצר? אז יוצרים את הזיקה הישירה לשר מסוים, או שהסמכות היא ועדת השרים לענייני כלכלה ואז יש טיפול כולל בחברות ואחריות כוללת כלפי ועדת השרים לענייני כלכלה.

צ. גרשוני:

קיבלתי תשובה מספקת ממר סלמן בעניין הגדרת הסמכויות של הרשות. לא קיבלתי תשובה בעניין אם יש חלוקת סמכויות בין השר הממונה לבין שר האוצר או שכל העניין כפוף לשר האוצר?

י. סלמן: לפי הצעת החוק הכפיפות היא לשר הממונה. אבל ע"י כך שהוא ממונה על בצוע החוק, אין לו סמכות להיות ממונה על השר הממונה שמחזיק במניות הממשלה באותה חברה שהוא ממונה עליה.

צ. גרשוני: אם קרה משהו בחברה ממשלתית שכפופה לשר מסוים כל מה שנובע זה כדיון עם השר הממונה או שר האוצר? האחריות על מי?

א. ידין: מפנה לסעיף 7(3), האחריות הפרלמנטרית היא דה-ריכוזית. היא לא מרוכזת בידי שר האוצר כאופן כללי. יחד עם זה, שר האוצר ממונה על החוק. ארגון הרשות מבחינה של תקציב, מוטל על שר האוצר.

ה ו ח ל ט

לא להחליט בשלב זה על סעיף 64.

סעיף 65

אין הערות.

סעיף 66

אין הערות.

פרק ז': חברות בת, חברות משולכות וחברות חוץ ממשלתיות.

א. ידין: הסעיף הראשון שדן בחברות בת צריך להיות כלול כאן. הסעיפים הנאים מדברים על חברות משולכות וזה משתנה מפני שהגדרה שונתה.

סעיף 67, 68, 69

היו"ר י. קרגמן: צריך לשלב כאן את ועדת הכספים כפי שהוחלט.

פרק ח': הוראות שונות

סעיף 70

מציע למחוק את הסעיף.

י. בהר:

ה ו ח ל ט

למחוק סעיף 70.

סעיף 71

מר פרי: לפי חוק מבקר המדינה חברות לא נתונות לביקורת מבקר המדינה. יש צורך בסעיף זה.

י. בדר:
חוק מבקר המדינה קובע שמבקר המדינה רשאי להחיל את הביקורת על כל גוף בו משתתפת הממשלה. אין למבקר המדינה חובה אוטומטית. אם אתם רוצים להקים חובה אוטומטית של מבקר המדינה לבקר את כל החברות וחברות הבת בלי החלטה מיוחדת, אז זה מחייב שינוי ניכר ביכולת הפיסיית של מבקר המדינה. אם כך נכניס את זה לחוק מבקר המדינה.

א. ידין:
גם בדיון הקודם על החוק היתה בעיה שלא צריך להביא את סעיף 70 כפי שהוצע. מבקר המדינה ביקש אז לא להוציא את הסעיף מבלי להחליף אותו בהוראה אחרת. שיהיה כתוב שהחוק הזה איננו גורע מסמכויותיו ותפקידיו לפי חוק מבקר המדינה. במקום סעיף 70 אני מציע לכתוב דבר כללי שזה איננו גורע מסמכויות מבקר המדינה.

ה ו ח ל ט

במקום סעיף 70 יובא סעיף כללי.

סעיף 71

י. בדר:
המבקר מתנגד לזה בתוקף. הוא ממילא מוסר את זה לכל חברה ולכל שר. הוא אומר שהחובה התכוונה רק לדו"ח שנתי ודוחות על גופים.

ה ו ח ל ט

למחוק סעיף 71(א).

ס" 2 (ב)

הסעיף מיותר.

י. בדר:

ה ו ח ל ט

להתייעץ עם מבקר המדינה ביחס לסעיף 71(ב).

סעיף 72

ה ו ח ל ט

לאשר סעיף 72. במקום "למשטרה" ייכתב: ליועץ המשפטי לממשלה.

סעיף 73

אין הערות.

סעיף 74

אין הערות.

--

סעיף 75

צריך להכניס פה את מבקר המדינה.

היו"ר י. קרגמן:

מבקש דוגמא מעשית.

ח. קורפו:

א. קסוטו: זה יכול להיות כאחד משני המקרים: פעילות משרד הבטחון שהוא רוצה לפעול לצורך מכירת או קניית נשק, ואי אפשר לעשות זאת בצורה גלויה. השותף שמתקשר מוכן לעשות זאת רק בתנאי שכל הפעילות תהיה חסויה מפני כל גורם אחר. זו יכולה להיות שותפות בענייני נפט, המדינה שמוכרת את הנפט אומרת שאם יהיו מעורבים בזה גורמים שלא מוכרים להם אישית, הם לא מוכנים לזה. לכן הסעיף הזה מחיל את האחריות על המקרים האלה אך ורק על הממשלה.

י. בדר: מציע שתהיה החלטה בכל מקרה שהממשלה תחליט זה יהיה טעון אישור ועדת הכספים של הכנסת. צריך להיות ברור שזה לא יכול לפגוע בסמכויות מבקר המדינה ולא בסמכויות ועדת פועדות הכנסת שיש לה סמכויות אלה.

מציע להכניס רק את המבקר.

היו"ר י. קרגמן:

זה מכוח סוק מבקר המדינה מפילא חל.

א. קסוטו:

י. בדר: המבקר מדווח לוועדה לביקורת המדינה. אני לא חושב שהממשלה יכולה למחוק בצורה זו סמכויות של ועדת הכספים.

אם נכניס את ועדת הכספים, אין צורך בסעיף.

א. קסוטו:

ח. קורפו: אפשר מחר להקים את חברת אוטוקרס כחברה חסויה, או את ורד. היום כל דבר שקשור עם מפעל כלכלי שקשור עם גורם חוץ, יוכרז עליו כגורם חסוי. לאן נגיע? אפשר להשתמש בנימוק בטחוני בכל נושא. אני מציע שיהיה אישור ועדת הכספים של הכנסת, עצם הקמת החברה, אחרת אפשר למחוק את הפעולות הכלכליות שלנו מן החוק הזה.

אם יהיה כתוב רק חברת חוץ?

היו"ר י. קרגמן:

אם יהיה כתוב כך, אין לי מה להעיר.

י. בדר:

אבל אם מבקר המדינה התחיל לבדוק את ורד והתברר שלורד יש שורה של חברות חוץ שהקימו עם שותפים מקומיים המבקר אמנם יכול לבדוק אבל הבדיקה שלו בעניינים אלה היתה לקויה, לפי דעתי, בהתאם לחוק. מבקר המדינה לא יכול לערוך באופן אוטומטי דו"ח בחו"ל. כך שהדו"ח על ורד הוא לקויה. לכן אני בכל זאת מציע שזה יהיה באישור ועדת הכספים, ולא להזכיר שרים אלא לכתוב: הממשלה.

א. ידין:
אני מסכים שיהיה כתוב: כולם או מקצתם.
אני לא מתנגד שייכתב הממשלה במקום השרים.
מה שלא נראה לי, זה האישור של ועדת הכספים שהציע חה"כ בדר.
החוק הזה דן במאטריה מסוימת ואנחנו משחררים חברות מסוימות
מהוראות חוק זה. איננו מדברים על סמכויות ועדות הכנסת. לא החוק
הזה יגביל או ישמור על הזכויות.
אני מכין שייאמר שיביאו את ההחלטות לידיעת
ועדת הכספים.

ח. קורפו:
אני מציע לוועדה להשאיר את הסעיף כמו שהוא.
חה"כ קורפו רואה את ורד, אין כוונה לתת את
זה לחברה כמו ורד או חברות בת שלה.
מדובר על חברות במסגרת משרד הבטחון. אני
מציע שהוועדה תזמין אחד מנציגי משרד הבטחון כדי שיסביר את סוג
הפעילות הזאת.

מה שנוגע לחברות כלכליות, השימוש בסעיף דרוש
לאותם מקרים יוצאים מן הכלל שבלעדיהם יכולה להפגע הפעילות של ישראל.
לכן אם יהיה כתוב שזה באישור ועדת הכספים או בדיווח לוועדת הכספים
יש חשש ששותפים לא יהיו מוכנים לפעול, לאו דוקא כשטח הנפט. אני
גם חושב שכדאי להשאיר את זה בידי שר מסוים ולא בידי הממשלה. מציע
להשאיר את זה בידי שר הבטחון, וענינים כלכליים בידי שר האוצר
באחריות פרלמנטרית שלהם.

ח. קורפו:
בעניני בטחון לוועדת החוץ והבטחון, ובענינים
כלכליים בידי ועדת הכספים.

ה ו ח ל ש

לא לסכם עדיין את הסעיף. לשמוע את שר האוצר
ואת שר הבטחון.

סעיף 76

ח. קורפו:
אם הוא מצביע נגד הוראת השר, אם זה בניגוד
למצפוננו, הוא ישלם 10,000 ל"י?

י. בדר:
זה מעמיד את הדיקטור במצב של אחריות
פלילית של עוכד ציבור.

י. קורפו:
למה הכפפת אותו לשר ולא לדיקטוריון?
הוא יכול להצביע נגד החלטת הממשלה, וחבר
באסיפה הכללית לא יכול לעשות זאת.

י. בדר:
למה כתוב 23 ולא 38 שזה יותר חמור?

א. ידין:
אנחנו מוכנים לבדוק שוב את רשימת הסעיפים.

אבקש מהיו"ר רשות לקיים את הישיבה ביום ה'
בתל-אביב.

היו"ר י. קרגמן:

אם ההחלטה צריכה להיות קבע, אתה צריך לקבל
החלטת הועדה ואני אצביע נגד.

י. בדר:

ביום ה' הקרוב הישיבה בתל-אביב.
אני רוצה לסכם את הסעיפים. מבקש שיגישו
את התיקונים.

היו"ר י. קרגמן:

לנו ביום רביעי כבוקר

הישיבה ננעלה בשעה 12.40-